

# SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMAN SOPIMUSSARJA

Julkaistu Helsingissä 5 päivänä heinäkuuta 2012

44/2012

(Suomen säädöskokoelman n:o 427/2012)

## Valtioneuvoston asetus

**ihmiskaupan vastaisesta toiminnasta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen voimaansaattamisesta ja yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä kesäkuuta 2012

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään ihmiskaupan vastaisesta toiminnasta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain (227/2012) 2 §:n nojalla:

### 1 §

Ihmiskaupan vastaisesta toiminnasta Varsoassa 16 päivänä toukokuuta 2005 tehty Euroopan neuvoston yleissopimus tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2012 niin kuin siitä on sovittu.

Eduskunta on hyväksynyt yleissopimuksen 25 päivänä huhtikuuta 2012 ja tasavallan presidentti 11 päivänä toukokuuta 2012. Hyväksymiskirja on talletettu Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan 30 päivänä toukokuuta 2012.

### 2 §

Suomi on yleissopimuksen hyväksymiskirjan tallettamisen yhteydessä antanut seuraavan ilmoituksen:

Yleissopimuksen 31 artiklan 2 kohdan mukaisesti Suomi soveltaa 31 artiklan 1 kohdan d alakohtaa rikoksen tultua tehdyksi millekään valtiolle kuulumattomalla alueella vain, jos teosta Suomen lain mukaan saattaa seurata yli kuuden kuukauden vankeusrangaistus; ja

31 artiklan 1 kohdan e alakohtaa vain, jos teosta Suomen lain mukaan saattaa seurata yli kuuden kuukauden vankeusrangaistus ja jos rikos on myös sen tekopaikan mukaan rangaistava ja siitä olisi voitu tuomita rangaistus myös tämän vieraan valtion tuomioistuimessa.

### 3 §

Yleissopimuksen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa.

### 4 §

Ihmiskaupan vastaisesta toiminnasta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annettu laki (227/2012) tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2012.

Ahvenanmaan maakuntapäivät on hyväksynyt lain voimaantulon maakunnassa.

### 5 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2012.

Helsingissä 28 päivänä kesäkuuta 2012

Opetusministeri *Jukka Gustafsson*

Lainsäädäntöneuvos Arto Kosonen

**EUROOPAN NEUVOSTON YLEISSOPIMUS IHMISKAUPAN VASTAISESTA TOIMINNASTA****Johdanto**

Euroopan neuvoston jäsenvaltiot ja muut tämän yleissopimuksen allekirjoittajat, jotka katsovat, että Euroopan neuvoston päämääränä on lisätä jäsentensä välistä yhtenäisyyttä,

katsovat, että ihmiskauppa loukkaa ihmis-oikeuksia ja on hyökkäys ihmisarvoa ja henkilökohtaista koskemattomuutta vastaan,

katsovat, että ihmiskaupan uhrit voivat päätyä orjiksi,

katsovat, että uhrien oikeuksien kunnioittaminen, uhrien suojeleminen ja toiminta ihmiskaupan torjumiseksi on asetettava ensisijaisiksi tavoitteiksi,

katsovat, että kaikkien ihmiskaupan vastaisen toimintojen ja aloitteiden on oltava syrjimättömiä, ja niissä on otettava huomioon sukupuolten tasa-arvo ja lasten oikeuksien näkökulma,

palauttavat mieliin jäsenvaltioiden ulkoasiainministerien julistukset, jotka annettiin ministerikomitean 112. istunnossa (14 ja 15 päivänä toukokuuta 2003) ja 114. istunnossa (12 ja 13 päivänä toukokuuta 2004) ja joissa vaadittiin Euroopan neuvostolta tehostettua toimintaa ihmiskauppaa vastaan,

pitävät mielessä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (1950) sekä sen pöytäkirjat,

pitävät mielessä seuraavat ministerikomitean suositukset Euroopan neuvoston jäsenvaltioille: suositus nro R (91) 11 lapsiin ja nuoriin aikuisiin kohdistuvasta seksuaalisesta hyväksikäytöstä, pornografiasta ja prostituutiosta sekä kaupasta; suositus nro R (97) 13 todistajien uhkailusta ja puolustuksen oikeuksista; suositus nro R (2000) 11 seksuaalista hyväksikäyttöä varten käytävän ihmiskaupan vastaisesta toiminnasta ja suositus Rec (2001) 16 lasten suojelemisesta seksuaaliselta hyväksikäytöltä; suositus Rec (2002) 5 naisten suojelemisesta väkivallalta,

**COUNCIL OF EUROPE CONVENTION ON ACTION AGAINST TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS****Preamble**

The member States of the Council of Europe and the other Signatories hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Considering that trafficking in human beings constitutes a violation of human rights and an offence to the dignity and the integrity of the human being;

Considering that trafficking in human beings may result in slavery for victims;

Considering that respect for victims' rights, protection of victims and action to combat trafficking in human beings must be the paramount objectives;

Considering that all actions or initiatives against trafficking in human beings must be non-discriminatory, take gender equality into account as well as a child-rights approach;

Recalling the declarations by the Ministers for Foreign Affairs of the Member States at the 112th (14-15 May 2003) and the 114th (12-13 May 2004) Sessions of the Committee of Ministers calling for reinforced action by the Council of Europe on trafficking in human beings;

Bearing in mind the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (1950) and its protocols;

Bearing in mind the following recommendations of the Committee of Ministers to member states of the Council of Europe: Recommendation No. R (91) 11 on sexual exploitation, pornography and prostitution of, and trafficking in, children and young adults; Recommendation No. R (97) 13 concerning intimidation of witnesses and the rights of the defence; Recommendation No. R (2000) 11 on action against trafficking in human beings for the purpose of sexual exploitation and Recommendation Rec (2001) 16 on the protection of children against sexual exploita-

pitävät mielessä seuraavat Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen suositukset: suositus 1325 (1997) naiskaupasta ja pakkoprostituutiosta Euroopan neuvoston jäsenvaltioissa; suositus 1450 (2000) naiseen kohdistuvasta väkivallasta Euroopassa; suositus 1545 (2002) naiskaupan vastaisesta kampanjasta; suositus 1610 (2003) naiskaupaan ja prostituutioon liittyvästä muuttoliikkeestä; suositus 1611 (2003) elinkaupasta Euroopassa; suositus 1663 (2004) kotiorjuudesta: pakotyöstä, au paireista ja postimyyntimorsiamista,

pitävät mielessä 19 päivänä heinäkuuta 2002 tehdyn Euroopan unionin neuvoston puitepäätöksen ihmiskaupan torjunnasta, 15 päivänä maaliskuuta 2001 tehdyn Euroopan unionin neuvoston puitepäätöksen uhrin asemasta rikosoikeudenkäyntimenettelyissä ja 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetun Euroopan unionin neuvoston direktiivin oleskeluluvasta, joka myönnetään yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa tekeville kolmansien maiden kansalaisille, jotka ovat ihmiskaupan uhreja tai jotka ovat joutuneet laittomassa maahantulossa avustamisen kohteiksi,

ottavat asianmukaisesti huomioon kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen ja siihen liitetyn pöytäkirjan ihmiskaupan, erityisesti naisten ja lasten kaupan ehkäisemisestä, torjumisesta ja rankaisemisesta tarkoituksenaan parantaa näiden asiakirjojen antamaa suojaa ja kehittää niillä asetettuja vaatimuksia,

ottavat asianmukaisesti huomioon muut kansainväliset oikeudelliset asiakirjat, jotka liittyvät ihmiskaupan vastaiseen toimintaan, ja

ottavat huomioon tarpeen laatia kattava kansainvälinen oikeudellinen asiakirja, jossa keskitytään ihmiskaupan uhrien ihmisoikeuksiin ja jolla perustetaan erityinen seurantajärjestelmä,

ovat sopineet seuraavasta:

tion; Recommendation Rec (2002) 5 on the protection of women against violence;

Bearing in mind the following recommendations of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe: Recommendation 1325 (1997) on traffic in women and forced prostitution in Council of Europe member states; Recommendation 1450 (2000) on violence against women in Europe; Recommendation 1545 (2002) on a campaign against trafficking in women; Recommendation 1610 (2003) on migration connected with trafficking in women and prostitution; Recommendation 1611 (2003) on trafficking in organs in Europe; Recommendation 1663 (2004) Domestic slavery: servitude, au pairs and mail-order brides;

Bearing in mind the European Union Council Framework Decision of 19 July 2002 on combating trafficking in human beings, the European Union Council Framework Decision of 15 March 2001 on the standing of victims in criminal proceedings and the European Union Council Directive of 29 April 2004 on the residence permit issued to third-country nationals who are victims of trafficking in human beings or who have been the subject of an action to facilitate illegal immigration, who cooperate with the competent authorities;

Taking due account of the United Nations Convention against Transnational Organized Crime and the Protocol thereto to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children with a view to improving the protection which they afford and developing the standards established by them;

Taking due account of the other international legal instruments relevant in the field of action against trafficking in human beings;

Taking into account the need to prepare a comprehensive international legal instrument focusing on the human rights of victims of trafficking and setting up a specific monitoring mechanism,

Have agreed as follows:

## **I luku – Tavoitteet, soveltamisala, syrjimättömyysperiaate ja määritelmät**

### **1 artikla – Yleissopimuksen tavoitteet**

1. Tämän yleissopimuksen tavoitteina on  
a) ehkäistä ja torjua ihmiskauppaa siten, että samalla taataan sukupuolten tasa-arvo;

b) suojata ihmiskaupan uhrien ihmisoikeuksia, luoda kattava kehys uhrien ja todistajien suojelemiselle ja auttamiselle siten, että samalla taataan sukupuolten tasa-arvo sekä varmistaa tehokas rikostutkinta ja syyttäminen;

c) edistää kansainvälistä yhteistyötä ihmiskaupan vastaisessa toiminnassa.

2. Tällä yleissopimuksella perustetaan erityinen seurantajärjestelmä tarkoituksena varmistaa, että osapuolet panevat yleissopimuksen määräykset tehokkaasti täytäntöön.

### **2 artikla – Soveltamisala**

Tätä yleissopimusta sovelletaan kaikkiin ihmiskaupan muotoihin riippumatta siitä, onko ihmiskauppa kansallista vai kansainvälistä tai liittyykö se järjestäytyneeseen rikollisuuteen.

### **3 artikla – Syrjimättömyysperiaate**

Osapuolet varmistavat, että ne panevat täytäntöön tämän yleissopimuksen määräykset, erityisesti oikeuden päästä osalliseksi uhrien oikeuksien suojaamiseksi ja edistämiseksi tarkoitetuista toimista, syrjimättä ketään esimerkiksi sukupuolen, rodun, ihonvärin, kielten, uskonnon, poliittisen tai muun mielipiteen, kansallisen tai sosiaalisen alkuperän, kansalliseen vähemmistöön kuulumisen, varallisuuden, syntyperän tai muun aseman perusteella.

### **4 artikla – Määritelmät**

Tässä yleissopimuksessa:

a) "ihmiskauppa" tarkoittaa hyväksikäyttö-tarkoituksessa tapahtuvaa henkilöiden värväystä, kuljettamista, siirtämistä, kätkemistä tai vastaanottamista voimankäytöllä uhkaamisen tai voimankäytön tai muun pakottamisen, sieppauksen, petoksen, harhaanjohtamisen,

## **Chapter I – Purposes, scope, non-discrimination principle and definitions**

### **Article 1 – Purposes of the Convention**

1 The purposes of this Convention are:  
a to prevent and combat trafficking in human beings, while guaranteeing gender equality;

b to protect the human rights of the victims of trafficking, design a comprehensive framework for the protection and assistance of victims and witnesses, while guaranteeing gender equality, as well as to ensure effective investigation and prosecution;

c to promote international cooperation on action against trafficking in human beings.

2 In order to ensure effective implementation of its provisions by the Parties, this Convention sets up a specific monitoring mechanism.

### **Article 2 – Scope**

This Convention shall apply to all forms of trafficking in human beings, whether national or transnational, whether or not connected with organised crime.

### **Article 3 – Non-discrimination principle**

The implementation of the provisions of this Convention by Parties, in particular the enjoyment of measures to protect and promote the rights of victims, shall be secured without discrimination on any ground such as sex, race, colour, language, religion, political or other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, birth or other status.

### **Article 4 – Definitions**

For the purposes of this Convention:

a "Trafficking in human beings" shall mean the recruitment, transportation, transfer, harbouring or receipt of persons, by means of the threat or use of force or other forms of coercion, of abduction, of fraud, of deception, of the abuse of power or of a position of

vallan väärinkäytön tai haavoittuvan aseman hyödyntämisen avulla, taikka toista henkilöä vallassaan pitävän henkilön suostumuksen saamiseksi annetun tai vastaanotetun maksun tai edun avulla. Hyväksikäytöksi katsotaan vähintään toisen hyväksikäyttö prostituutiotarkoituksessa tai muut seksuaalisen hyväksikäytön muodot, pakkotyö tai pakollinen palvelu, orjuus tai muu orjuuden kaltainen käytäntö, orjuuden kaltaiset olot tai elinten poistaminen;

b) ihmiskaupan uhrin suostumuksella tämän artiklan a alakohdassa tarkoitettuun hyväksikäyttöön ei ole merkitystä, kun sen saamiseksi on käytetty jotakin a alakohdassa mainittua keinoa;

c) lapsen värväys, kuljetus, siirtäminen, kätkeminen tai vastaanottaminen hyväksikäyttötarkoituksessa katsotaan "ihmiskaupaksi" myös silloin, kun siihen ei liity mitään tämän artiklan a alakohdassa mainittua keinoa;

d) "lapsi" tarkoittaa alle kahdeksantoista-vuotiaasta henkilöä;

e) "uhri" tarkoittaa luonnollista henkilöä, joka on tässä artiklassa määritellyn ihmiskaupan kohteena.

## **II luku – Ehkäiseminen, yhteistyö ja muut toimet**

### **5 artikla – Ihmiskaupan ehkäiseminen**

1. Osapuolet toteuttavat toimet, joilla järjestetään ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjunnasta vastaavien eri elinten työn kansallinen yhteensovittaminen tai tehostetaan sitä.

2. Osapuolet ottavat käyttöön tehokkaat toimintaperiaatteet ja ohjelmat ihmiskaupan ehkäisemiseksi esimerkiksi tutkimuksella, tiedottamisella, valistus- ja koulutuskampanjoilla, sosiaalisilla aloitteilla ja talousaloitteilla sekä koulutusohjelmilla, jotka suunnataan erityisesti ihmiskaupalle alttiille henkilöille ja ihmiskauppaa käsitteleville ammattihenkilöille, ja/tai tehostavat tällaisia toimintaperiaatteita ja ohjelmia.

3. Osapuolet edistävät ihmisoikeuksiin perustuvaa lähestymistapaa ja noudattavat sukupuolten välisen tasa-arvon valtavirtaistamista ja lapset huomioon ottavaa lähestymistapaa kehittäessään, pannessaan täytäntöön ja

vulnerability or of the giving or receiving of payments or benefits to achieve the consent of a person having control over another person, for the purpose of exploitation. Exploitation shall include, at a minimum, the exploitation of the prostitution of others or other forms of sexual exploitation, forced labour or services, slavery or practices similar to slavery, servitude or the removal of organs;

b The consent of a victim of "trafficking in human beings" to the intended exploitation set forth in subparagraph (a) of this article shall be irrelevant where any of the means set forth in subparagraph (a) have been used;

c The recruitment, transportation, transfer, harbouring or receipt of a child for the purpose of exploitation shall be considered "trafficking in human beings" even if this does not involve any of the means set forth in subparagraph (a) of this article;

d "Child" shall mean any person under eighteen years of age;

e "Victim" shall mean any natural person who is subject to trafficking in human beings as defined in this article.

## **Chapter II – Prevention, co-operation and other measures**

### **Article 5 – Prevention of trafficking in human beings**

1 Each Party shall take measures to establish or strengthen national co-ordination between the various bodies responsible for preventing and combating trafficking in human beings.

2 Each Party shall establish and/or strengthen effective policies and programmes to prevent trafficking in human beings, by such means as: research, information, awareness raising and education campaigns, social and economic initiatives and training programmes, in particular for persons vulnerable to trafficking and for professionals concerned with trafficking in human beings.

3 Each Party shall promote a Human Rights-based approach and shall use gender mainstreaming and a child-sensitive approach in the development, implementation and assessment of all the policies and pro-

arvioidessaan kaikkia 2 kohdassa tarkoitettuja toimintaperiaatteita ja ohjelmia.

4. Osapuolet toteuttavat tarpeen mukaan asianmukaiset toimet mahdollistaakseen lailisen maahanmuuton, erityisesti jakamalla asianomaisten virastojen välityksellä täsmällistä tietoa edellytyksistä, jotka koskevat lailista maahantuloa niiden alueille ja oleskelua siellä.

5. Osapuolet toteuttavat erityiset toimet vähentääkseen lasten alttiutta ihmiskaupalle, erityisesti luomalla lapsia suojelevan ympäristön.

6. Tämän artiklan mukaisesti käyttöön otettuihin toimiin on tarvittaessa kytkettävä mukaan sellaiset kansalaisjärjestöt, muut asianomaiset järjestöt ja muut kansalaisyhteiskunnan osatekijät, jotka ovat sitoutuneet ihmiskaupan ehkäisemiseen sekä uhrien suojeluun tai auttamiseen.

## **6 artikla – Toimet kysynnän vähentämiseksi**

Vähentääkseen kysyntää, joka edistää ihmiskauppaan johtavaa henkilöiden, erityisesti naisten ja lasten, hyväksikäyttöä kaikissa muodoissaan, osapuolet toteuttavat tai tehostavat toimia lainsäädännön, hallinnon, koulutuksen, sosiaaliturvan ja kulttuurin alalla sekä muilla aloilla, mukaan lukien:

- a) parhaiden käytäntöjen, menetelmien ja strategioiden tutkimus;
- b) valistaminen joukkoviestinten ja kansalaisyhteiskunnan vastuusta ja tärkeästä tehtävästä tunnistettaessa kysyntää yhtenä ihmiskaupan perussyynä;
- c) kohdennetut tiedotuskampanjat, joihin osallistuu tarvittaessa muun muassa viranomaisia ja poliittisia päättäjiä;
- d) ehkäisevät toimet, mukaan lukien pojille ja tytöille näiden koulutuksen aikana suunnatut opetusohjelmat, joissa korostetaan sukupuolisyriynnän tuomittavuutta ja sen tuhoisia seurauksia, sukupuolten tasa-arvon merkitystä ja jokaisen ihmisen ihmisarvoa ja koskemattomuutta.

## **7 artikla – Toimet rajoilla**

1. Osapuolet tehostavat mahdollisuuksiensa mukaan sellaista rajavalvontaa, joka voi olla tarpeen ihmiskaupan ehkäisemiseksi ja pal-

grammes referred to in paragraph 2.

4 Each Party shall take appropriate measures, as may be necessary, to enable migration to take place legally, in particular through dissemination of accurate information by relevant offices, on the conditions enabling the legal entry in and stay on its territory.

5 Each Party shall take specific measures to reduce children's vulnerability to trafficking, notably by creating a protective environment for them.

6 Measures established in accordance with this article shall involve, where appropriate, non-governmental organisations, other relevant organisations and other elements of civil society committed to the prevention of trafficking in human beings and victim protection or assistance.

## **Article 6 – Measures to discourage the demand**

To discourage the demand that fosters all forms of exploitation of persons, especially women and children, that leads to trafficking, each Party shall adopt or strengthen legislative, administrative, educational, social, cultural or other measures including:

- a research on best practices, methods and strategies;
- b raising awareness of the responsibility and important role of media and civil society in identifying the demand as one of the root causes of trafficking in human beings;
- c target information campaigns involving, as appropriate, inter alia, public authorities and policy makers;
- d preventive measures, including educational programmes for boys and girls during their schooling, which stress the unacceptable nature of discrimination based on sex, and its disastrous consequences, the importance of gender equality and the dignity and integrity of every human being.

## **Article 7 – Border measures**

1 Without prejudice to international commitments in relation to the free movement of persons, Parties shall strengthen, to the extent

jastamiseksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen liittyviä kansainvälisiä sitoumuksia.

2. Osapuolet toteuttavat lainsäädäntötoimet tai muut asianmukaiset toimet ehkäistäkseen mahdollisuuksien mukaan kaupallisten liikenteenharjoittajien käyttämien kuljetusvälineiden käytön tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistaviksi säädettyjen rikosten tekemiseen.

3. Näihin toimiin on tarvittaessa, rajoittamatta sovellettavien kansainvälisten yleissopimusten soveltamista, sisällytettävä kaupallisille liikenteenharjoittajille, mukaan lukien kuljetusliikkeet sekä kuljetusvälineiden omistajat ja käyttäjät, määrättävä velvoite varmistaa, että kaikilla matkustajilla on kohdevaltion pääsemiseksi vaadittavat matkustusasiakirjat.

4. Osapuolet toteuttavat valtionsisäisen lainsäädäntönsä mukaisesti tarvittavat toimet, joilla säädetään tämän artiklan 3 kohdassa määrätyn velvoitteen rikkomisesta määrättävistä seuraamuksista.

5. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntötoimet tai muut asianmukaiset toimet, joilla mahdollistetaan niiden valtionsisäisen lainsäädännön mukaisesti maahanpääsyn epäminen tai viisumin peruuttaminen henkilöiltä, jotka ovat olleet osallisina tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistaviksi säädettyihin rikoksiin.

6. Osapuolet tehostavat rajavalvontaviranomaistensa välistä yhteistyötä muun muassa perustamalla ja ylläpitämällä suoria viestintäkanavia.

## 8 artikla – Asiakirjaturvallisuus ja -valvonta

Osapuolet toteuttavat tarvittavat toimet, joilla

a) varmistetaan, että niiden antamat matkustus- tai henkilöllisyysasiakirjat ovat ominaisuuksiltaan sellaisia, ettei niitä voida helposti käyttää väärin eikä väärentää tai laittomasti muuttaa, jäljentää tai antaa; ja

b) varmistetaan osapuolten antamien tai niiden puolesta annettujen matkustus- tai henkilöllisyysasiakirjojen koskemattomuus ja turvallisuus sekä estetään niiden laiton laatiminen ja antaminen.

possible, such border controls as may be necessary to prevent and detect trafficking in human beings.

2 Each Party shall adopt legislative or other appropriate measures to prevent, to the extent possible, means of transport operated by commercial carriers from being used in the commission of offences established in accordance with this Convention.

3 Where appropriate, and without prejudice to applicable international conventions, such measures shall include establishing the obligation of commercial carriers, including any transportation company or the owner or operator of any means of transport, to ascertain that all passengers are in possession of the travel documents required for entry into the receiving State.

4 Each Party shall take the necessary measures, in accordance with its internal law, to provide for sanctions in cases of violation of the obligation set forth in paragraph 3 of this article.

5 Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to permit, in accordance with its internal law, the denial of entry or revocation of visas of persons implicated in the commission of offences established in accordance with this Convention.

6 Parties shall strengthen co-operation among border control agencies by, *inter alia*, establishing and maintaining direct channels of communication.

## Article 8 – Security and control of documents

Each Party shall adopt such measures as may be necessary:

a To ensure that travel or identity documents issued by it are of such quality that they cannot easily be misused and cannot readily be falsified or unlawfully altered, replicated or issued; and

b To ensure the integrity and security of travel or identity documents issued by or on behalf of the Party and to prevent their unlawful creation and issuance.

**9 artikla – Asiakirjojen laillisuus ja pätevyys**

Osapuoli todentaa toisen osapuolen pyynnöstä valtionsisäisen lainsäädäntönsä mukaisesti kohtuullisessa ajassa sellaisten matkustus- tai henkilöllisyysasiakirjojen laillisuuden ja pätevyyden, jotka on annettu tai jotka väitetään annetun sen nimissä ja joita epäillään käytettävän ihmiskaupan harjoittamiseen.

**III luku – Toimet uhrien oikeuksien suojaamiseksi ja edistämiseksi, sukupuolten välisen tasa-arvon takaaminen****10 artikla – Uhrien tunnistaminen**

1. Osapuolet asettavat toimivaltaisten viranomaistensa käyttöön henkilöitä, jotka ovat koulutettuja ja päteviä ihmiskaupan ehkäisemiseen ja torjuntaan sekä uhrien tunnistamiseen ja auttamiseen, lapset mukaan lukien, ja varmistavat, että eri viranomaiset toimivat yhteistyössä sekä keskenään että asianomaisten tukiorganisaatioiden kanssa, jotta uhrit voidaan tunnistaa menettelyllä, jossa otetaan asianmukaisesti huomioon nais- ja lapsiuhrien erityisasema, ja jotta heille voidaan tarvittaessa myöntää oleskeluluvat tämän yleissopimuksen 14 artiklassa tarkoitettuun edellytykseen.

2. Osapuolet toteuttavat uhrien tunnistamiseksi tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet, tarvittaessa yhteistyössä muiden osapuolten ja asianomaisten tukiorganisaatioiden kanssa. Osapuolet varmistavat, että jos toimivaltaisilla viranomaisilla on perusteltua syytä epäillä henkilön joutuneen ihmiskaupan uhriksi, tällaista henkilöä ei poisteta niiden alueilta ennen kuin toimivaltaiset viranomaiset ovat saattaneet päätökseen henkilön tunnistamisen tämän yleissopimuksen 18 artiklan mukaisen rikoksen uhriksi, ja ne varmistavat myös, että henkilö saa 12 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisen avun.

3. Jos uhrin ikä on epäselvä ja on perusteita epäillä uhrin olevan lapsi, hänet oletetaan lapseksi ja häneen kohdistetaan erityisiä suojelutoimia, kunnes hänen ikänsä todennetaan.

**Article 9 – Legitimacy and validity of documents**

At the request of another Party, a Party shall, in accordance with its internal law, verify within a reasonable time the legitimacy and validity of travel or identity documents issued or purported to have been issued in its name and suspected of being used for trafficking in human beings.

**Chapter III – Measures to protect and promote the rights of victims, guaranteeing gender equality****Article 10 - Identification of the victims**

1 Each Party shall provide its competent authorities with persons who are trained and qualified in preventing and combating trafficking in human beings, in identifying and helping victims, including children, and shall ensure that the different authorities collaborate with each other as well as with relevant support organisations, so that victims can be identified in a procedure duly taking into account the special situation of women and child victims and, in appropriate cases, issued with residence permits under the conditions provided for in Article 14 of the present Convention.

2 Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to identify victims as appropriate in collaboration with other Parties and relevant support organisations. Each Party shall ensure that, if the competent authorities have reasonable grounds to believe that a person has been victim of trafficking in human beings, that person shall not be removed from its territory until the identification process as victim of an offence provided for in Article 18 of this Convention has been completed by the competent authorities and shall likewise ensure that that person receives the assistance provided for in Article 12, paragraphs 1 and 2.

3. When the age of the victim is uncertain and there are reasons to believe that the victim is a child, he or she shall be presumed to be a child and shall be accorded special protection measures pending verification of his/her age.

4. Heti kun vailla huoltajaa oleva lapsi tunnustetaan uhriksi, osapuoli

a) järjestää lapsen edustajaksi laillisen holhoojan, organisaation tai viranomaisen, joka toimii lapsen edun mukaisesti;

b) toteuttaa tarvittavat toimet lapsen henkilöllisyyden ja kansallisuuden selvittämiseksi;

c) pyrkii kaikin keinoin löytämään lapsen perheen, jos tämä on lapsen edun mukaista.

4. As soon as an unaccompanied child is identified as a victim, each Party shall:

a provide for representation of the child by a legal guardian, organisation or authority which shall act in the best interests of that child;

b take the necessary steps to establish his/her identity and nationality;

c make every effort to locate his/her family when this is in the best interests of the child.

## 11 artikla – Yksityiselämän suojaaminen

1. Osapuolet suojaavat uhrien yksityiselämää ja henkilöllisyyttä. Heitä koskevat henkilötiedot tallennetaan ja niitä käytetään yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä tehdyssä yleissopimuksessa (Euroopan neuvoston sopimussarja ETS nro 108) määrättyjen edellytysten mukaisesti.

2. Osapuolet toteuttavat toimet, joilla varmistetaan erityisesti, ettei ihmiskaupan lapsiuhrien henkilöllisyyttä tai sen selvittämisen mahdollistavia tietoja saateta julkisuuteen joukkoviestinten välityksellä eikä muilla keinoin, paitsi poikkeustapauksissa perheenjäsenen löytämisen helpottamiseksi tai lapsen hyvinvoinnin ja suojelun varmistamiseksi muutoin.

3. Osapuolet toteuttavat harkintansa mukaan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 10 artiklan mukaisesti, sellaisena kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuim on sitä tulkinnut, toimia, joilla kehoitetaan joukkoviestimiä suojaamaan uhrien yksityiselämää ja henkilöllisyyttä itsesääntelyn tai sääntely- tai yhteisääntelytoimien avulla.

## 12 artikla – Uhrien auttaminen

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet, joilla autetaan uhreja toipumaan fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti. Tähän apuun kuuluu ainakin

a) uhrien toimeentulon mahdollistavan elintason järjestäminen asianmukaisen ja turvallisen majoituksen, psykologisen ja aineellisen avun sekä vastaavien toimien avulla;

b) pääsy kiireelliseen sairaanhoitoon;

## Article 11 – Protection of private life

1 Each Party shall protect the private life and identity of victims. Personal data regarding them shall be stored and used in conformity with the conditions provided for by the Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data (ETS No. 108).

2 Each Party shall adopt measures to ensure, in particular, that the identity, or details allowing the identification, of a child victim of trafficking are not made publicly known, through the media or by any other means, except, in exceptional circumstances, in order to facilitate the tracing of family members or otherwise secure the well-being and protection of the child.

3 Each Party shall consider adopting, in accordance with Article 10 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms as interpreted by the European Court of Human Rights, measures aimed at encouraging the media to protect the private life and identity of victims through self-regulation or through regulatory or co-regulatory measures.

## Article 12 – Assistance to victims

1 Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to assist victims in their physical, psychological and social recovery. Such assistance shall include at least:

a standards of living capable of ensuring their subsistence, through such measures as: appropriate and secure accommodation, psychological and material assistance;

b access to emergency medical treatment;

- c) käännös- ja tulkkauspalvelut tarvittaessa;
- d) neuvonta ja tiedottaminen uhrien ymmärtämällä kielellä erityisesti uhrien laillisista oikeuksista ja heidän käytettävissään olevista palveluista;
- e) apu, jolla mahdollistetaan heidän oikeuksiensa ja etujensa esittäminen ja käsittely rikoksentekijöitä vastaan käytävien rikosoikeudenkäyntien asianmukaisissa vaiheissa;
- f) lasten mahdollisuus koulutukseen.
2. Osapuolet ottavat asianmukaisesti huomioon uhrin turvan ja suojelun tarpeet.
3. Lisäksi osapuolet antavat tarvittavan sairaanhoito- tai muun avun niiden alueella laillisesti oleskeleville uhreille, jotka tarvitsevat tällaista apua mutta joilla ei ole riittäviä voimavaroja.
4. Osapuolet vahvistavat säännöt, joiden mukaan niiden alueella laillisesti oleskelevat uhrin saavat osallistua työmarkkinoille sekä ammatilliseen ja yleissivistävään koulutukseen.
5. Osapuolet toteuttavat tarvittaessa ja valtionsisäisen lainsäädäntönsä mukaisin edellytyksin toimet tehdäkseen yhteistyötä uhrien auttamiseen osallistuvien kansalaisjärjestöjen, muiden asianomaisten järjestöjen tai muiden kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa.
6. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet sen varmistamiseksi, ettei uhrin halukkuutta toimia todistajana aseteta hänelle annettavan avun ehdoksi.
7. Tämän artiklan määräysten täytäntöönpanemiseksi osapuolet varmistavat, että annettavat palvelut perustuvat yksimielisyyteen ja tietoihin, ottaen asianmukaisesti huomioon haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden erityistarpeet sekä majoitukseen, koulutukseen ja asianmukaiseen terveydenhuoltoon liittyvät lasten oikeudet.

### 13 artikla – Toipumis- ja harkinta-aika

1. Osapuolet säätävät valtionsisäisessä lainsäädännössään vähintään 30 päivän toipumis- ja harkinta-ajasta noudatettavaksi tapauksissa, joissa on perusteltua syytä epäillä henkilön olevan ihmiskaupan uhri. Tämän ajan on oltava riittävä, jotta kyseinen henkilö voi toipua ja vapautua ihmiskauppiain vaikutusvallasta ja/tai tehdä asianmukaisiin tietoihin perus-

c translation and interpretation services, when appropriate;

d counselling and information, in particular as regards their legal rights and the services available to them, in a language that they can understand;

e assistance to enable their rights and interests to be presented and considered at appropriate stages of criminal proceedings against offenders;

f access to education for children.

2 Each Party shall take due account of the victim's safety and protection needs.

3 In addition, each Party shall provide necessary medical or other assistance to victims lawfully resident within its territory who do not have adequate resources and need such help.

4 Each Party shall adopt the rules under which victims lawfully resident within its territory shall be authorised to have access to the labour market, to vocational training and education.

5 Each Party shall take measures, where appropriate and under the conditions provided for by its internal law, to co-operate with non-governmental organisations, other relevant organisations or other elements of civil society engaged in assistance to victims.

6 Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to ensure that assistance to a victim is not made conditional on his or her willingness to act as a witness.

7 For the implementation of the provisions set out in this article, each Party shall ensure that services are provided on a consensual and informed basis, taking due account of the special needs of persons in a vulnerable position and the rights of children in terms of accommodation, education and appropriate health care.

### Article 13 – Recovery and reflection period

- 1 Each Party shall provide in its internal law a recovery and reflection period of at least 30 days, when there are reasonable grounds to believe that the person concerned is a victim. Such a period shall be sufficient for the person concerned to recover and escape the influence of traffickers and/or to take an informed decision on cooperating

tuvan päätöksen tehdä yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Tänä aikana ei saa olla mahdollista panna täytäntöön uhrin maastapoistamista koskevaa päätöstä. Tämä määräys ei rajoita toimivaltaisten viranomaisten toimintaa missään kyseisten kansallisten menettelyjen vaiheessa, erityisesti kyseisiä rikoksia koskevissa esitutkinnassa ja syytetoimissa. Tänä aikana osapuolet sallivat kyseisten henkilöiden oleskella alueillaan.

2. Toipumis- ja harkinta-aikana tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla henkilöillä on oikeus 12 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisiin toimiin.

3. Osapuolet eivät ole velvollisia noudattamaan toipumis- ja harkinta-aikaa, jos yleiseen järjestykseen liittyvät syyt estävät sen tai jos todetaan, että uhrin asemaan vedotaan perusteettomasti.

#### 14 artikla – Oleskelulupa

1. Osapuolet myöntävät uhreille uusittavan oleskeluluvan jommassakummassa tai kummassakin seuraavista tapauksista:

a) toimivaltainen viranomainen katsoo, että uhrin oleskelu maassa on välttämätöntä heidän henkilökohtaisen tilanteensa vuoksi;

b) toimivaltainen viranomainen katsoo, että uhrin oleskelu maassa on välttämätöntä, jotta he voivat tehdä yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa esitutkinnassa tai rikosoikeudenkäynneissä.

2. Kun lapsiuhrilla on lain mukaan oltava oleskelulupa, se myönnetään lapsen edun mukaisesti ja uusitaan tarvittaessa samoin edellytyksin.

3. Oleskelulupa voidaan jättää uusimatta tai peruuttaa osapuolen valtiosisäisessä lainsäädännössä säädetyin edellytyksin.

4. Jos uhri hakee muunlaista kuin 1 kohdan mukaista oleskelulupaa, kyseisen osapuolen on otettava huomioon, että hänellä on tai on ollut 1 kohdan mukainen oleskelulupa.

5. Ottaen huomioon tämän yleissopimuksen 40 artiklassa tarkoitettujen osapuolten velvoitteet osapuolet varmistavat, että luvan myöntäminen tämän määräyksen mukaisesti ei rajoita oikeutta hakea ja nauttia turvapaikkaa.

with the competent authorities. During this period it shall not be possible to enforce any expulsion order against him or her. This provision is without prejudice to the activities carried out by the competent authorities in all phases of the relevant national proceedings, and in particular when investigating and prosecuting the offences concerned. During this period, the Parties shall authorise the persons concerned to stay in their territory.

2 During this period, the persons referred to in paragraph 1 of this Article shall be entitled to the measures contained in Article 12, paragraphs 1 and 2.

3 The Parties are not bound to observe this period if grounds of public order prevent it or if it is found that victim status is being claimed improperly.

#### Article 14 – Residence permit

1 Each Party shall issue a renewable residence permit to victims, in one or other of the two following situations or in both:

a the competent authority considers that their stay is necessary owing to their personal situation;

b the competent authority considers that their stay is necessary for the purpose of their co-operation with the competent authorities in investigation or criminal proceedings.

2 The residence permit for child victims, when legally necessary, shall be issued in accordance with the best interests of the child and, where appropriate, renewed under the same conditions.

3 The non-renewal or withdrawal of a residence permit is subject to the conditions provided for by the internal law of the Party.

4 If a victim submits an application for another kind of residence permit, the Party concerned shall take into account that he or she holds, or has held, a residence permit in conformity with paragraph 1.

5 Having regard to the obligations of Parties to which Article 40 of this Convention refers, each Party shall ensure that granting of a permit according to this provision shall be without prejudice to the right to seek and enjoy asylum.

**15 artikla – Korvaukset ja oikeussuoja**

1. Osapuolet varmistavat, että uhrit saavat tietoja asianomaisista oikeudellisista ja hallinnollisista menettelyistä ymmärtämällään kielellä alkaen ensimmäisestä yhteydestään toimivaltaisiin viranomaisiin.

2. Osapuolet säätävät valtiosisäisessä lainsäädännössään uhrien oikeudesta oikeusapuun ja maksuttomaan oikeudenkäyntiin osapuolten valtiosisäisessä lainsäädännössä määrättyin edellytyksin.

3. Osapuolet säätävät valtiosisäisessä lainsäädännössään uhrien oikeudesta saada korvausta rikoksentekeijöiltä.

4. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet, joilla taataan uhreille korvaus niiden valtiosisäisessä lainsäädännössä säädettyin edellytyksin, esimerkiksi perustamalla uhreille korvausrahasto tai toteuttamalla toimia tai ohjelmia, jotka on tarkoitettu uhrien sosiaaliseen auttamiseen ja sosiaaliseen sopeuttamiseen ja jotka voidaan rahoittaa 23 artiklassa määrättyjen toimien soveltamisesta saatavilla varoilla.

**16 artikla – Uhrien kotiuttaminen ja palauttaminen**

1. Sen osapuolen, jonka kansalainen uhri on tai jonka alueella kyseisellä henkilöllä on ollut oikeus pysyvään oleskeluun ajankohtana, jona hän on tullut vastaanottavan osapuolen alueelle, on helpotettava hänen palauttamistaan ja hyväksyttävä se ilman asiatonta tai kohtuutonta viivästystä, ottaen asianmukaisesti huomioon hänen oikeutensa, turvallisuutensa ja ihmisarvonsa.

2. Kun osapuoli palauttaa uhrin toiseen valtioon, palauttamisessa on otettava asianmukaisesti huomioon kyseisen henkilön oikeudet, turvallisuus ja ihmisarvo sekä henkilön uhriasemaa koskevan mahdollisen oikeudenkäynnin vaihe, ja palauttamisen on ensisijaisesti oltava vapaaehtoista.

3. Vastaanottavan osapuolen sitä pyytäessä on pyynnön saaneen osapuolen todennettava, onko henkilö pyynnön saaneen osapuolen kansalainen tai onko henkilöllä ollut oikeus oleskella pysyvästi sen alueella ajankohtana, jona hän on saapunut vastaanottavan osapuolen alueelle.

**Article 15 – Compensation and legal redress**

1 Each Party shall ensure that victims have access, as from their first contact with the competent authorities, to information on relevant judicial and administrative proceedings in a language which they can understand.

2 Each Party shall provide, in its internal law, for the right to legal assistance and to free legal aid for victims under the conditions provided by its internal law.

3 Each Party shall provide, in its internal law, for the right of victims to compensation from the perpetrators.

4 Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to guarantee compensation for victims in accordance with the conditions under its internal law, for instance through the establishment of a fund for victim compensation or measures or programmes aimed at social assistance and social integration of victims, which could be funded by the assets resulting from the application of measures provided in Article 23.

**Article 16 – Repatriation and return of victims**

1 The Party of which a victim is a national or in which that person had the right of permanent residence at the time of entry into the territory of the receiving Party shall, with due regard for his or her rights, safety and dignity, facilitate and accept, his or her return without undue or unreasonable delay.

2 When a Party returns a victim to another State, such return shall be with due regard for the rights, safety and dignity of that person and for the status of any legal proceedings related to the fact that the person is a victim, and shall preferably be voluntary.

3 At the request of a receiving Party, a requested Party shall verify whether a person is its national or had the right of permanent residence in its territory at the time of entry into the territory of the receiving Party.

4. Helpottaakseen vailla asianmukaisia asiakirjoja olevan uhrin palauttamista on sen osapuolen, jonka kansalainen kyseinen henkilö on tai jonka alueella hänellä on ollut oikeus oleskella pysyvästi ajankohtana, jona hän on saapunut vastaanottavan osapuolen alueelle, suostuttava vastaanottavan osapuolen pyynnöstä myöntämään sellaiset matkustusasiakirjat tai muut luvat, jotka henkilö voi tarvita voidakseen matkustaa ja palata ensin mainitun osapuolen alueelle.

5. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- ja muut toimet sellaisten kotiuttamishojelmien käyttöönottamiseksi, joihin osallistuvat asianomaiset kansalliset tai kansainväliset laitokset ja kansalaisjärjestöt. Näillä ohjelmilla pyritään välttämään uudelleen uhritumista. Osapuolten on pyrittävä kaikkiin keinoin edistämään uhrien sopeutumista uudelleen sen valtion yhteiskuntaan, johon heidät palautetaan, mukaan lukien sopeutuminen uudelleen koulutusjärjestelmään ja työmarkkinoille erityisesti ammattitaitoa hankkimalla ja parantamalla. Lasten osalta näihin ohjelmiin on sisällytettävä mahdollisuus käyttää oikeutta koulutukseen ja toimet riittävän hoidon tai perheeseen palauttamisen tai asianmukaisten huoltojärjestelmien varmistamiseksi.

6. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- ja muut toimet, joilla saatetaan uhrien saataville, tarvittaessa yhteistyössä toisen sellaisen osapuolen kanssa, jota asia koskee, heitä auttavien järjestelmien, kuten lainvalvontaviranomaisten, kansalaisjärjestöjen, neuvontalakimiesten ja sosiaaliviranomaisten, yhteystiedot siinä maassa, johon heidät palautetaan tai kotiutetaan.

7. Lapsiuhreja ei saa palauttaa valtioon, jonne palauttaminen ei riski- ja turvallisuusarvion perusteella olisi lapsen edun mukaista.

4 In order to facilitate the return of a victim who is without proper documentation, the Party of which that person is a national or in which he or she had the right of permanent residence at the time of entry into the territory of the receiving Party shall agree to issue, at the request of the receiving Party, such travel documents or other authorisation as may be necessary to enable the person to travel to and re-enter its territory.

5 Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to establish repatriation programmes, involving relevant national or international institutions and non governmental organisations. These programmes aim at avoiding re-victimisation. Each Party should make its best effort to favour the reintegration of victims into the society of the State of return, including reintegration into the education system and the labour market, in particular through the acquisition and improvement of their professional skills. With regard to children, these programmes should include enjoyment of the right to education and measures to secure adequate care or receipt by the family or appropriate care structures.

6 Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to make available to victims, where appropriate in co-operation with any other Party concerned, contact information of structures that can assist them in the country where they are returned or repatriated, such as law enforcement offices, non-governmental organisations, legal professions able to provide counselling and social welfare agencies.

7 Child victims shall not be returned to a State, if there is indication, following a risk and security assessment, that such return would not be in the best interests of the child.

## 17 artikla – Sukupuolten tasa-arvo

Soveltaessaan tässä luvussa tarkoitettuja toimia osapuolet pyrkivät edistämään sukupuolten tasa-arvoa ja valtavirtaistamaan sukupuolinäkökulman näiden toimien kehittämisessä, täytäntöönpanossa ja arvioinnissa.

## Article 17 – Gender equality

Each Party shall, in applying measures referred to in this chapter, aim to promote gender equality and use gender mainstreaming in the development, implementation and assessment of the measures.

**IV luku – Aineellinen rikosoikeus****18 artikla – Ihmiskaupan säätäminen rangaistavaksi**

Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- ja muut toimet säätääkseen rangaistavaksi tämän yleissopimuksen 4 artiklassa tarkoitetun tahallisen menettelyn.

**19 artikla – Uhrin palvelujen käytön säätäminen rangaistavaksi**

Osapuolten on harkittava sellaisten tarvittavien lainsäädäntö- ja muiden toimien toteuttamista, joilla niiden valtiosisäisessä lainsäädännössä säädetään rangaistavaksi tämän yleissopimuksen 4 artiklan a alakohdassa tarkoitetun hyväksikäytön kohteena olevien palvelujen käyttäminen tietäen, että kyseinen henkilö on ihmiskaupan uhri.

**20 artikla – Matkustus- tai henkilöllisyysasiakirjoihin liittyvien tekojen säätäminen rangaistaviksi**

Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- ja muut toimet, joilla säädetään rangaistaviksi seuraavat menettelyt, kun ne ovat tahallisia ja niiden tarkoituksena on mahdollistaa ihmiskauppa:

- a) matkustus- tai henkilöllisyysasiakirjan väärentäminen;
- b) väärennetyn matkustus- tai henkilöllisyysasiakirjan järjestäminen tai antaminen;
- c) toisen henkilön matkustus- tai henkilöllisyysasiakirjan pidättäminen, hävittäminen, kätkeminen, vahingoittaminen tai tuhoaminen.

**21 artikla – Rikoksen yritys ja avunanto**

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- ja muut toimet, joilla säädetään rangaistavaksi tahallinen avunanto tämän yleissopimuksen 18 ja 20 artiklan mukaisesti rangaistavaksi säädettyyn.

2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- ja muut toimet, joilla säädetään ran-

**Chapter IV – Substantive criminal law****Article 18 – Criminalisation of trafficking in human beings**

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences the conduct contained in article 4 of this Convention, when committed intentionally.

**Article 19 – Criminalisation of the use of services of a victim**

Each Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its internal law, the use of services which are the object of exploitation as referred to in Article 4 paragraph a of this Convention, with the knowledge that the person is a victim of trafficking in human beings.

**Article 20 - Criminalisation of acts relating to travel or identity documents**

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences the following conducts, when committed intentionally and for the purpose of enabling the trafficking in human beings:

- a forging a travel or identity document;
- b procuring or providing such a document;
- c retaining, removing, concealing, damaging or destroying a travel or identity document of another person.

**Article 21 – Attempt and aiding or abetting**

1 Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences when committed intentionally, aiding or abetting the commission of any of the offences established in accordance with Articles 18 and 20 of the present Convention.

2 Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to

gaistavaksi tämän yleissopimuksen 18 ja 20 artiklan a alakohdan mukaisesti rangaistavaksi säädetyn rikoksen tahallinen yritys.

establish as criminal offences when committed intentionally, an attempt to commit the offences established in accordance with Articles 18 and 20, paragraph a, of this Convention.

## 22 artikla – Oikeushenkilön vastuu

## Article 22 – Corporate liability

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- ja muut toimet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistavaksi säädetystä rikoksesta, jonka on tehnyt oikeushenkilön hyväksi yksin tai oikeushenkilön toimielimen jäsenenä toimien luonnollinen henkilö, jolla on johtava asema tässä oikeushenkilössä seuraavilla perusteilla:

- a) oikeus edustaa oikeushenkilöä;
- b) valtuus tehdä päätöksiä oikeushenkilön puolesta;
- c) valtuus käyttää valvontavaltaa oikeushenkilössä.

2. Lukuun ottamatta 1 kohdan mukaisia tapauksia osapuolet toteuttavat tarvittavat toimet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen, jos 1 kohdassa tarkoitetun luonnollisen henkilön suorittaman valvonnan tai tarkastusten puuttuminen on tehnyt oikeushenkilön alaisuudessa toimivalle luonnolliselle henkilölle mahdolliseksi tehdä tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistavaksi säädetyn rikoksen oikeushenkilön hyväksi.

3. Osapuolen oikeusperiaatteiden mukaan oikeushenkilön vastuu voi olla joko rikosoikeudellinen, siviilioikeudellinen tai hallinnollinen.

4. Tämä vastuu ei rajoita rikoksen tehneiden luonnollisten henkilöiden rikosoikeudellista vastuuta.

1 Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to ensure that a legal person can be held liable for a criminal offence established in accordance with this Convention, committed for its benefit by any natural person, acting either individually or as part of an organ of the legal person, who has a leading position within the legal person, based on:

- a a power of representation of the legal person;
- b an authority to take decisions on behalf of the legal person;
- c an authority to exercise control within the legal person.

2 Apart from the cases already provided for in paragraph 1, each Party shall take the measures necessary to ensure that a legal person can be held liable where the lack of supervision or control by a natural person referred to in paragraph 1 has made possible the commission of a criminal offence established in accordance with this Convention for the benefit of that legal person by a natural person acting under its authority.

3 Subject to the legal principles of the Party, the liability of a legal person may be criminal, civil or administrative.

4 Such liability shall be without prejudice to the criminal liability of the natural persons who have committed the offence.

## 23 artikla – Seuraamukset ja toimet

## Article 23 – Sanctions and measures

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- ja muut toimet sen varmistamiseksi, että tämän yleissopimuksen 18–21 artiklan mukaisesti rangaistaviksi säädettyistä rikoksista voidaan määrätä tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat seuraamukset. Luonnollisten henkilöiden tekemistä 18 artiklan mukaisesti rangaistaviksi säädettyistä rikoksista määrättäviin seuraamuksiin on kuuluttava vapaus-

1 Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to ensure that the criminal offences established in accordance with Articles 18 to 21 are punishable by effective, proportionate and dissuasive sanctions. These sanctions shall include, for criminal offences established in accordance with Article 18 when committed by natural persons, penalties involving depri-

rangaistukset, jotka voivat olla perusteena luovuttamiselle rikoksen johdosta.

2. Osapuolet varmistavat, että 22 artiklan mukaisesti vastuuseen saatettuihin oikeushenkilöihin kohdistetaan tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat rikosoikeudelliset seuraamukset tai muut seuraamukset tai toimet, mukaan lukien rahalliset seuraamukset.

3. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- ja muut toimet voidakseen tuomita menetetyiksi tai muutoin takavarikoida tämän yleissopimuksen 18 artiklan ja 20 artiklan a alakohdan mukaisesti rangaistaviksi säädettyjen rikosten tekovälineet ja näiden rikosten tuottaman hyödyn tai arvoltaan tätä hyötyä vastaavan omaisuuserän.

4. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- ja muut toimet, joilla mahdollistetaan ihmiskaupan harjoittamiseen käytetyn laitoksen väliaikainen tai pysyvä sulkeminen, sanotun rajoittamatta vilpittömässä mielessä toimineiden kolmansien osapuolten oikeuksia, tai kielletään ihmiskaupan harjoittajaa väliaikaisesti tai pysyvästi harjoittamasta toimintaa, jossa tämä rikos on tehty.

#### **24 artikla – Rangaistuksen koventamisperusteet**

Osapuolet varmistavat, että seuraavat seikat katsotaan rangaistuksen koventamisperusteiksi määrättäessä rangaistusta tämän yleissopimuksen 18 artiklan mukaisesti rangaistaviksi säädettyistä rikoksista:

a) rikoksella on vaarannettu uhrin henki tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella;

b) rikos on kohdistettu lapseen;

c) rikoksen on tehnyt virkamies hoitaessaan tehtäviään;

d) rikos on tehty osana rikollisjärjestön toimintaa.

#### **25 artikla – Aiemmat tuomiot**

Osapuolet toteuttavat lainsäädäntö- ja muut toimet, jotka tekevät mahdolliseksi ottaa rangaistusta määrättäessä huomioon lainvoimaiset toisen osapuolen antamat tuomiot, jotka liittyvät tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistaviksi säädettyihin rikoksiin.

vation of liberty which can give rise to extradition.

2 Each Party shall ensure that legal persons held liable in accordance with Article 22 shall be subject to effective, proportionate and dissuasive criminal or non-criminal sanctions or measures, including monetary sanctions.

3 Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to enable it to confiscate or otherwise deprive the instrumentalities and proceeds of criminal offences established in accordance with Articles 18 and 20, paragraph a, of this Convention, or property the value of which corresponds to such proceeds.

4 Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to enable the temporary or permanent closure of any establishment which was used to carry out trafficking in human beings, without prejudice to the rights of *bona fide* third parties or to deny the perpetrator, temporary or permanently, the exercise of the activity in the course of which this offence was committed.

#### **Article 24 – Aggravating circumstances**

Each Party shall ensure that the following circumstances are regarded as aggravating circumstances in the determination of the penalty for offences established in accordance with Article 18 of this Convention:

a the offence deliberately or by gross negligence endangered the life of the victim;

b the offence was committed against a child;

c the offence was committed by a public official in the performance of her/his duties;

d the offence was committed within the framework of a criminal organisation.

#### **Article 25 - Previous convictions**

Each Party shall adopt such legislative and other measures providing for the possibility to take into account final sentences passed by another Party in relation to offences established in accordance with this Convention when determining the penalty.

**26 artikla – Rankaisemattomuusmääräys**

Osapuolet säätävät oikeusjärjestelmänsä perusperiaatteiden mukaisesti mahdollisuudesta jättää uhrin rankaisematta heidän osallisuudesta laittomaan toimintaan siltä osin kuin heidät on pakotettu siihen.

**V luku – Rikostutkinta, syytetoimet ja prosessioikeus****27 artikla – Yksipuoliset hakemukset ja viiran puolesta tehtävät hakemukset**

1. Osapuolet varmistavat, ettei tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistaviksi säädettyjen rikosten tutkinta tai niistä syyttäminen riipu uhrin tekemästä rikosilmoituksesta tai esittämästä syytöksestä ainakaan, jos rikos on tehty kokonaan tai osittain niiden omilla alueilla.

2. Osapuolet varmistavat, että uhrin, jotka ovat joutuneet rikoksen kohteiksi muun kuin sen osapuolen alueella, jossa he oleskelevat, voivat tehdä kantelun oleskeluvaltionsa toimivaltaisille viranomaisille. Jos kantelun vastaanottavalla toimivaltaisella viranomaisella itsellään ei ole toimivaltaa asiassa, sen on saatettava kantelu viipymättä sen osapuolen toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi, jonka alueella rikos on tehty. Kantelu käsitellään sen osapuolen valtionsisäisen lainsäädännön mukaisesti, jonka alueella rikos on tehty.

3. Osapuolet varmistavat lainsäädäntö- tai muin toimin, valtionsisäisessä lainsäädännössä säädettyjä edellytyksiä noudattaen, ihmiskauppaa torjuvalle tai ihmisoikeuksia suojaavalle ryhmälle, säätiölle, yhdistykselle tai kansalaisjärjestölle mahdollisuuden auttaa ja/tai tukea uhria tämän suostumuksella rikosoikeudenkäynneissä, jotka koskevat tämän yleissopimuksen 18 artiklan mukaisesti rangaistavaksi säädettyä rikosta.

**28 artikla – Uhrien, todistajien ja oikeusviranomaisten kanssa yhteistyössä toimivien suojele**

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädä-

**Article 26 – Non-punishment provision**

Each Party shall, in accordance with the basic principles of its legal system, provide for the possibility of not imposing penalties on victims for their involvement in unlawful activities, to the extent that they have been compelled to do so.

**Chapter V – Investigation, prosecution and procedural law****Article 27 - Ex parte and ex officio applications**

1 Each Party shall ensure that investigations into or prosecution of offences established in accordance with this Convention shall not be dependent upon the report or accusation made by a victim, at least when the offence was committed in whole or in part on its territory.

2 Each Party shall ensure that victims of an offence in the territory of a Party other than the one where they reside may make a complaint before the competent authorities of their State of residence. The competent authority to which the complaint is made, insofar as it does not itself have competence in this respect, shall transmit it without delay to the competent authority of the Party in the territory in which the offence was committed. The complaint shall be dealt with in accordance with the internal law of the Party in which the offence was committed.

3 Each Party shall ensure, by means of legislative or other measures, in accordance with the conditions provided for by its internal law, to any group, foundation, association or non-governmental organisations which aims at fighting trafficking in human beings or protection of human rights, the possibility to assist and/or support the victim with his or her consent during criminal proceedings concerning the offence established in accordance with Article 18 of this Convention.

**Article 28 – Protection of victims, witnesses and collaborators with the judicial authorities**

1 Each Party shall adopt such legislative or

däntö- tai muut toimet, joilla suojellaan tehokkaasti ja asianmukaisesti mahdolliselta kostolta tai uhkailulta erityisesti esitutinnan ja rikoksentehtäjäiden syyttämisen aikana ja sen jälkeen

a) uhreja;

b) tapauksen mukaan niitä, jotka ilmoittavat tämän yleissopimuksen 18 artiklan mukaisesti rangaistaviksi säädettyistä rikoksista tai toimivat muutoin yhteistyössä esitutkinta- tai syyttäväviranomaisten kanssa;

c) todistajia, jotka todistavat tämän yleissopimuksen 18 artiklan mukaisesti rangaistaviksi säädettyistä rikoksista;

d) tarvittaessa a ja c alakohdassa tarkoitettujen henkilöiden perheenjäseniä.

2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- ja muut toimet, joilla varmistetaan suojelu ja annetaan sitä eri muodoissa. Näitä toimia voivat olla fyysinen suojelu, toiseen paikkaan sijoittaminen, henkilöllisyyden muuttaminen ja työsaannissa avustaminen.

3. Lapsiuhriin kohdistetaan erityisiä suojelutoimia, joissa otetaan huomioon lapsen etu.

4. Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- ja muut toimet, joilla tarvittaessa suojellaan asianmukaisesti 27 artiklan 3 kohdan mukaista toimintaa harjoittavien ryhmien, säätiöiden, yhdistysten tai kansalaisjärjestöjen jäseniä mahdolliselta kostolta tai uhkailulta erityisesti esitutinnan ja rikoksentehtäjäiden syyttämisen aikana ja sen jälkeen.

5. Osapuolet harkitsevat sopimusten tai järjestelyjen tekemistä muiden valtioiden kanssa tämän artiklan täytäntöön panemiseksi.

## **29 artikla – Erikoistuneet viranomaiset ja yhteensovittamiselimet**

1. Osapuolet toteuttavat tarvittavat toimet, joilla varmistetaan, että henkilöt tai laitokset ovat erikoistuneita ihmiskaupan torjuntaan ja uhrien suojeluun. Näiden henkilöiden tai laitosten on oltava osapuolten oikeusjärjestelmien perusperiaatteiden edellyttämällä tavalla riippumattomia, jotta he pystyvät suorittamaan tehtävänsä tehokkaasti ja vapaina asiattomasta painostuksesta. Näillä henkilöillä tai näiden laitosten henkilöstöllä on oltava

other measures as may be necessary to provide effective and appropriate protection from potential retaliation or intimidation in particular during and after investigation and prosecution of perpetrators, for:

a Victims;

b As appropriate, those who report the criminal offences established in accordance with Article 18 of this Convention or otherwise co-operate with the investigating or prosecuting authorities;

c witnesses who give testimony concerning criminal offences established in accordance with Article 18 of this Convention;

d when necessary, members of the family of persons referred to in subparagraphs a and c.

2 Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to ensure and to offer various kinds of protection. This may include physical protection, relocation, identity change and assistance in obtaining jobs.

3 A child victim shall be afforded special protection measures taking into account the best interests of the child.

4 Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to provide, when necessary, appropriate protection from potential retaliation or intimidation in particular during and after investigation and prosecution of perpetrators, for members of groups, foundations, associations or non-governmental organisations which carry out the activities set out in Article 27, paragraph 3.

5 Each Party shall consider entering into agreements or arrangements with other States for the implementation of this article.

## **Article 29 – Specialised authorities and coordinating bodies**

1 Each Party shall adopt such measures as may be necessary to ensure that persons or entities are specialised in the fight against trafficking and the protection of victims. Such persons or entities shall have the necessary independence in accordance with the fundamental principles of the legal system of the Party, in order for them to be able to carry out their functions effectively and free from any undue pressure. Such persons or the

asianmukaiset taloudelliset voimavarat ja koulutus tehtäviensä hoitamista varten.

2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat toimet, joilla varmistetaan niiden hallitusten osastojen ja muiden virastojen ihmiskaupan vastaisten toimintaperiaatteiden ja toimintojen yhteensovittaminen, tarvittaessa perustamalla yhteensovittamiselimä.

3. Osapuolet järjestävät asianomaisille virkamiehille ihmiskaupan ehkäisemistä ja torjuntaa koskevaa koulutusta, ihmisoikeuskoulutus mukaan lukien, tai tehostavat tällaista koulutusta. Koulutus voi olla virastokohtaista, ja sen on tarvittaessa keskityttävä ihmiskaupan ehkäisemisen menetelmiin, ihmiskaupan harjoittajien syyttämiseen ja uhrien oikeuksien suojaamiseen, mukaan lukien uhrien suojele ihmiskaupan harjoittajilta.

4. Osapuolet harkitsevat nimeävänsä kansallisia raportoijia tai ottavansa käyttöön muita järjestelmiä, joiden tehtävänä on seurata ihmiskaupan vastaista valtion laitosten toimintaa ja kansallisen lainsäädännön vaatimusten täytäntöönpanoa.

### 30 artikla – Oikeudenkäynnit

Osapuolet toteuttavat ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen ja erityisesti sen 6 artiklan mukaisesti tarvittavat lainsäädäntö- ja muut toimet, joilla varmistetaan oikeudenkäyntien aikana

- a) uhrien yksityiselämän ja tarvittaessa henkilöllisyyden suojaaminen;
- b) uhrien turvallisuus ja suojele uhkailulta

niiden valtiosisäisessä lainsäädännössä säädetyin edellytyksin ja pitäen lapsiuhrien kyseessä ollessa erityistä huolta lasten tarpeista ja varmistaen heidän oikeutensa erityisiin suojeletoimiin.

### 31 artikla – Lainkäyttövalta

1. Kukin osapuoli toteuttaa tarvittavat lainsäädäntö- ja muut toimet, joilla sen lainkäyttövalta ulotetaan tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistavaksi säädettyyn rikokseen,

- a) joka on tehty sen alueella; tai

staffs of such entities shall have adequate training and financial resources for their tasks.

2 Each Party shall adopt such measures as may be necessary to ensure co-ordination of the policies and actions of their governments' departments and other public agencies against trafficking in human beings, where appropriate, through setting up co-ordinating bodies.

3 Each Party shall provide or strengthen training for relevant officials in the prevention of and fight against trafficking in human beings, including Human Rights training. The training may be agency-specific and shall, as appropriate, focus on: methods used in preventing such trafficking, prosecuting the traffickers and protecting the rights of the victims, including protecting the victims from the traffickers.

4 Each Party shall consider appointing National Rapporteurs or other mechanisms for monitoring the anti-trafficking activities of State institutions and the implementation of national legislation requirements.

### Article 30 – Court proceedings

In accordance with the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, in particular Article 6, each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to ensure in the course of judicial proceedings:

- a the protection of victims' private life and, where appropriate, identity;
- b victims' safety and protection from intimidation,

in accordance with the conditions under its internal law and, in the case of child victims, by taking special care of children's needs and ensuring their right to special protection measures.

### Article 31 – Jurisdiction

1 Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention, when the offence is committed:

- a in its territory; or

b) joka on tehty sen lipun alla purjehtivalla aluksella; tai

c) joka on tehty sen lain mukaan rekisteröidyssä ilma-aluksessa; tai

d) jonka on tehnyt sen kansalainen tai sellainen kansalaisuudeton henkilö, joka oleskelee pysyvästi kyseisen osapuolen alueella, jos rikos on sen tekopaikan rikoslain mukaan rangaistava tai jollei sen tekopaikka kuulu minkään valtion alueelliseen lainkäyttövaltaan;

e) joka on tehty sen osapuolen kansalaista vastaan.

2. Osapuolet voivat allekirjoittaessaan tämän yleissopimuksen tai tallettaessaan ratifiointi-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa ilmoittaa Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitetulla ilmoituksella, että ne pidättävät itselleen oikeuden olla soveltamatta tai soveltaa ainoastaan erityistapauksissa tai -olosuhteissa tämän artiklan 1 kohdan d ja e alakohdassa olevia lainkäyttövaltaa koskevia määräyksiä.

3. Kukin osapuoli toteuttaa tarvittavat toimet, joilla sen lainkäyttövalta ulotetaan tässä yleissopimuksessa tarkoitettuihin rikoksiin tapauksissa, joissa rikoksesta epäilty oleskelee kyseisen osapuolen alueella eikä tämä osapuoli rikoksen johdosta esitetystä luovutuspyynnöstä huolimatta luovuta häntä toiselle osapuolelle pelkästään hänen kansalaisuutensa perusteella.

4. Jos useampi kuin yksi osapuoli katsoo epäillyn tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistavaksi säädetyn rikoksen kuuluvan lainkäyttövaltaansa, asianomaiset osapuolet tarvittaessa neuvottelevat keskenään ratkaisukseen, minkä osapuolen lainkäyttövalta on tarkoituksenmukaisin syyttämisen kannalta.

5. Tämä yleissopimus ei sulje pois rikosoikeudellista lainkäyttövaltaa, jota osapuoli käyttää valtionsisäisen lainsäädäntönsä mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta kansainvälisen oikeuden yleisiä periaatteita.

## **VI luku – Kansainvälinen yhteistyö ja yhteistyö kansalaisyhteiskunnan kanssa**

### **32 artikla – Kansainvälisen yhteistyön yleiset periaatteet ja toimet**

Osapuolet toimivat yhteistyössä keskenään tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti

b on board a ship flying the flag of that Party; or

c on board an aircraft registered under the laws of that Party; or

d by one of its nationals or by a stateless person who has his or her habitual residence in its territory, if the offence is punishable under criminal law where it was committed or if the offence is committed outside the territorial jurisdiction of any State;

e against one of its nationals.

2 Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply or to apply only in specific cases or conditions the jurisdiction rules laid down in paragraphs 1 (d) and (e) of this article or any part thereof.

3 Each Party shall adopt such measures as may be necessary to establish jurisdiction over the offences referred to in this Convention, in cases where an alleged offender is present in its territory and it does not extradite him/her to another Party, solely on the basis of his/her nationality, after a request for extradition.

4 When more than one Party claims jurisdiction over an alleged offence established in accordance with this Convention, the Parties involved shall, where appropriate, consult with a view to determining the most appropriate jurisdiction for prosecution.

5 Without prejudice to the general norms of international law, this Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised by a Party in accordance with internal law.

## **Chapter VI – International co-operation and co-operation with civil society**

### **Article 32 – General principles and measures for international co-operation**

The Parties shall co-operate with each other, in accordance with the provisions of

ti sekä soveltaen asianmukaisia sovellettavia kansainvälisiä ja alueellisia asiakirjoja, yhdenmukaisen tai vastavuoroisen lainsäädännön perusteella sovittuja järjestelyjä ja valtionsisäistä lainsäädäntöä mahdollisimman laajasti tarkoituksena

- ehkäistä ja torjua ihmiskauppaa;
- suojella ja auttaa uhreja;
- tutkia tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistaviksi säädettyjä rikoksia tai käydä niitä koskevia oikeudenkäyntejä.

### **33 artikla – Vaarassa oleviin tai kadonneisiin henkilöihin liittyvät toimet**

1. Jos osapuolella on käytettävissään olevien tietojen perusteella perusteltua syytä epäillä, että 28 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun henkilön henki, vapaus tai fyysinen koskemattomuus on välittömässä vaarassa toisen osapuolen alueella, tiedot saaneen osapuolen on tällaisessa hätätapauksessa välitettävä tiedot viipymättä toiselle osapuolelle asianmukaisen suojelutoimien toteuttamiseksi.

2. Tämän yleissopimuksen osapuolet voivat harkita yhteistyönsä vahvistamista kadonneiden henkilöiden, erityisesti kadonneiden lasten, etsinnässä, jos ne käytettävissä olevien tietojen perusteella epäilevät henkilön joutuneen ihmiskaupan uhriksi. Tätä varten osapuolet voivat tehdä keskenään kahdensivuisia tai monensivuisia sopimuksia.

### **34 artikla – Tietojen antaminen**

1. Pyynnön saaneen osapuolen on viipymättä ilmoitettava pyynnön esittäneelle osapuolelle tämän luvun mukaisesti toteutetun toiminnan lopputuloksesta. Pynnön saaneen osapuolen on myös viipymättä ilmoitettava pyynnön esittäneelle osapuolelle seikoista, jotka estävät pyydetyn toiminnan tai voivat merkittävästi viivästyttää sitä.

2. Osapuoli voi valtiosisäisen lainsäädäntönsä rajoissa ilman ennakkopyyntöä toimittaa toiselle osapuolelle tietoja, joita se on saanut omassa esitutkinnassaan, jos se katsoo, että tällaisten tietojen ilmaiseminen voi auttaa tiedot vastaanottavaa osapuolta käynnistä-

this Convention, and through application of relevant applicable international and regional instruments, arrangements agreed on the basis of uniform or reciprocal legislation and internal laws, to the widest extent possible, for the purpose of:

- preventing and combating trafficking in human beings;
- protecting and providing assistance to victims;
- investigations or proceedings concerning criminal offences established in accordance with this Convention.

### **Article 33 - Measures relating to endangered or missing persons**

1 When a Party, on the basis of the information at its disposal has reasonable grounds to believe that the life, the freedom or the physical integrity of a person referred to in Article 28, paragraph 1, is in immediate danger on the territory of another Party, the Party that has the information shall, in such a case of emergency, transmit it without delay to the latter so as to take the appropriate protection measures.

2 The Parties to this Convention may consider reinforcing their co-operation in the search for missing people, in particular for missing children, if the information available leads them to believe that she/he is a victim of trafficking in human beings. To this end, the Parties may conclude bilateral or multilateral treaties with each other.

### **Article 34 – Information**

1 The requested Party shall promptly inform the requesting Party of the final result of the action taken under this chapter. The requested Party shall also promptly inform the requesting Party of any circumstances which render impossible the carrying out of the action sought or are likely to delay it significantly.

2 A Party may, within the limits of its internal law, without prior request, forward to another Party information obtained within the framework of its own investigations when it considers that the disclosure of such information might assist the receiving Party in initiat-

mään tai suorittamaan esitutkinnan tai käymään oikeudenkäyntejä, jotka koskevat tämän yleissopimuksen mukaisesti rangaistaviksi säädettyjä rikoksia, tai johtaa siihen, että tiedot vastaanottava osapuoli pyytää yhteistyötä tämän luvun mukaisesti.

3. Ennen tällaisten tietojen antamista tiedot antava osapuoli voi pyytää, että tiedot pidetään salassa tai niitä käytetään tietyillä ehdoilla. Jollei tiedot vastaanottava osapuoli voi noudattaa tätä pyyntöä, se ilmoittaa asiasta tiedot antavalle osapuolelle, joka päättää, antaako se tiedot tästä huolimatta. Jos tiedot vastaanottava osapuoli hyväksyy tietojen käyttämisen asetetuilla ehdoilla, ehdot sitovat sitä.

4. Kaikki pyydetyt 13, 14 ja 16 artiklaa koskevat tiedot, jotka ovat tarpeen näihin artikloihin perustuvien oikeuksien antamiseksi, toimitetaan kyseisen osapuolen pyynnöstä viipymättä, noudattaen asianmukaisesti tämän yleissopimuksen 11 artiklaa.

ing or carrying out investigations or proceedings concerning criminal offences established in accordance with this Convention or might lead to a request for co-operation by that Party under this chapter.

3 Prior to providing such information, the providing Party may request that it be kept confidential or used subject to conditions. If the receiving Party cannot comply with such request, it shall notify the providing Party, which shall then determine whether the information should nevertheless be provided. If the receiving Party accepts the information subject to the conditions, it shall be bound by them.

4 All information requested concerning Articles 13, 14 and 16, necessary to provide the rights conferred by these Articles, shall be transmitted at the request of the Party concerned without delay with due respect to Article 11 of the present Convention.

### **35 artikla – Yhteistyö kansalaisyhteiskunnan kanssa**

Osapuolet kannustavat valtion viranomaisia ja julkishallinnon virkamiehiä toimimaan yhteistyössä kansalaisjärjestöjen, muiden asianomaisten järjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan jäsenten kanssa luotaessa strategisia kumppanuuksia tämän yleissopimuksen tarkoituksen saavuttamiseksi.

### **Article 35 – Co-operation with civil society**

Each Party shall encourage state authorities and public officials, to co-operate with non-governmental organisations, other relevant organisations and members of civil society, in establishing strategic partnerships with the aim of achieving the purpose of this Convention.

## **VII luku – Seurantajärjestelmä**

### **36 artikla – Ihmiskaupan vastaisen toiminnan asiantuntijaryhmä**

1. Ihmiskaupan vastaisen toiminnan asiantuntijaryhmä (jäljempänä GRETA) seuraa, miten osapuolet panevat täytäntöön tätä yleissopimusta.

2. GRETA:ssa on vähintään 10 ja enintään 15 jäsentä, ja sen kokoonpanossa otetaan huomioon sukupuolten tasapaino ja maantieteellinen tasapaino sekä monialainen asiantuntijuus. Jäsenet valitsee tämän yleissopimuksen osapuolina olevien valtioiden kansalaisten joukosta osapuolten komitea neljän

## **Chapter VII – Monitoring mechanism**

### **Article 36 – Group of experts on action against trafficking in human beings**

1 The Group of experts on action against trafficking in human beings (hereinafter referred to as “GRETA”), shall monitor the implementation of this Convention by the Parties.

2 GRETA shall be composed of a minimum of 10 members and a maximum of 15 members, taking into account a gender and geographical balance, as well as a multidisciplinary expertise. They shall be elected by the Committee of the Parties for a term of office of 4 years, renewable once, chosen from

vuoden toimikaudeksi, joka voidaan uusia kerran.

3. GRETA:n jäsenten valinta perustuu seuraaviin periaatteisiin:

a) jäsenet valitaan sellaisten henkilöiden joukosta, joilla on korkea moraalinen tunnus ja pätevyys ihmisoikeuskysymyksissä, uhrien auttamisessa ja suojelussa sekä ihmiskaupan vastaisessa toiminnassa tai ammatillista kokemusta tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvilta aloilta;

b) jäsenet toimivat henkilökohtaisessa ominaisuudessaan, ovat tehtäviään suorittaessaan riippumattomia ja puolueettomia, ja ovat käytettävissä suorittamaan tehtävänsä tehokkaasti;

c) GRETA:ssa ei saa olla kahta jäsentä, jotka ovat saman valtion kansalaisia;

d) jäsenten on edustettava tärkeimpiä oikeusjärjestelmiä.

4. GRETA:n jäsenten valintamenettelystä määrää ministerikomitea vuoden kuluessa tämän yleissopimuksen voimaantulosta, kuultuaan yleissopimuksen osapuolia ja saatuaan näiden yksimielisen suostumuksen. GRETA vahvistaa työjärjestyksensä itse.

amongst nationals of the States Parties to this Convention.

3 The election of the members of GRETA shall be based on the following principles:

a they shall be chosen from among persons of high moral character, known for their recognised competence in the fields of Human Rights, assistance and protection of victims and of action against trafficking in human beings or having professional experience in the areas covered by this Convention;

b they shall sit in their individual capacity and shall be independent and impartial in the exercise of their functions and shall be available to carry out their duties in an effective manner;

c no two members of GRETA may be nationals of the same State;

d they should represent the main legal systems.

4 The election procedure of the members of GRETA shall be determined by the Committee of Ministers, after consulting with and obtaining the unanimous consent of the Parties to the Convention, within a period of one year following the entry into force of this Convention. GRETA shall adopt its own rules of procedure.

### 37 artikla – Osapuolten komitea

1. Osapuolten komitea koostuu Euroopan neuvoston ministerikomiteassa toimivista tämän yleissopimuksen osapuolina olevien Euroopan neuvoston jäsenvaltioiden edustajista sekä niiden yleissopimuksen osapuolten edustajista, jotka eivät ole Euroopan neuvoston jäseniä.

2. Osapuolten komitean kutsuu koolle Euroopan neuvoston pääsihteeri. Sen ensimmäinen kokous pidetään vuoden kuluessa tämän yleissopimuksen voimaantulosta GRETA:n jäsenten valitsemiseksi. Sen jälkeen komitea kokoontuu osapuolten kolmasosan, GRETA:n puheenjohtajan tai pääsihteerin pyynnöstä.

3. Osapuolten komitea vahvistaa työjärjestyksensä itse.

### Article 37 – Committee of the Parties

1 The Committee of the Parties shall be composed of the representatives on the Committee of Ministers of the Council of Europe of the member States Parties to the Convention and representatives of the Parties to the Convention, which are not members of the Council of Europe.

2 The Committee of the Parties shall be convened by the Secretary General of the Council of Europe. Its first meeting shall be held within a period of one year following the entry into force of this Convention in order to elect the members of GRETA. It shall subsequently meet whenever one-third of the Parties, the President of GRETA or the Secretary General so requests.

3 The Committee of the Parties shall adopt its own rules of procedure.

**38 artikla – Menettely**

1. Arviointimenettely koskee yleissopimuksen osapuolia, ja se jaetaan kierroksiin, joiden keston GRETA määrää. Kunkin kierroksen alussa GRETA määrää, mihin erityisiin määräyksiin arviointimenettely perustetaan.

2. GRETA määrittää tarkoituksenmukaimmat arviointikeinot. GRETA voi erityisesti ottaa käyttöön kutakin arviointikierrosta varten kyselyn, jonka perusteella voidaan arvioida, miten osapuolet ovat panneet tätä yleissopimusta täytäntöön. Kysely osoitetaan kaikille osapuolille. Osapuolet vastaavat kyselyyn ja kaikkiin muihin GRETA:n tietopyyntöihin.

3. GRETA voi pyytää tietoja kansalaisyhteiskunnalta.

4. GRETA voi lisäksi järjestää maakohtaisia vierailuja yhteistyössä kansallisten viranomaisten ja näiden nimeämän yhteyshenkilön kanssa sekä tarvittaessa riippumattomien kansallisten asiantuntijoiden avulla. Näillä vierailuilla GRETAa voivat avustaa eri alojen asiantuntijat.

5. GRETA laatii luonnoksen kertomukseksi, joka sisältää sen analyysin arvioinnin perusteena olevien määräysten täytäntöönpanosta sekä sen ehdotukset siitä, miten kyseinen osapuoli voi käsitellä havaittuja ongelmia. Kertomusluonnos lähetetään arvioitavalle osapuolelle huomautuksia varten. GRETA ottaa osapuolen huomautukset huomioon vastaessaan kertomuksensa.

6. Tältä pohjalta GRETA antaa kertomuksen ja päätelmät niistä toimista, jotka kyseinen osapuoli on toteuttanut pannakseen tämän yleissopimuksen määräykset täytäntöön. Kertomus ja päätelmät lähetetään kyseiselle osapuolelle ja osapuolten komitealle. GRETA:n kertomus ja päätelmät julkistetaan heti, kun ne annetaan, yhdessä kyseisen osapuolen huomautusten kanssa.

7. Rajoittamatta tämän artiklan 1–6 kohdan mukaista menettelyä osapuolten komitea voi antaa GRETA:n kertomuksen ja päätelmien

**Article 38 – Procedure**

1 The evaluation procedure shall concern the Parties to the Convention and be divided in rounds, the length of which is determined by GRETA. At the beginning of each round GRETA shall select the specific provisions on which the evaluation procedure shall be based.

2 GRETA shall define the most appropriate means to carry out this evaluation. GRETA may in particular adopt a questionnaire for each evaluation round, which may serve as a basis for the evaluation of the implementation by the Parties of the present Convention. Such a questionnaire shall be addressed to all Parties. Parties shall respond to this questionnaire, as well as to any other request of information from GRETA.

3 GRETA may request information from civil society.

4 GRETA may subsidiarily organise, in co-operation with the national authorities and the “contact person” appointed by the latter, and, if necessary, with the assistance of independent national experts, country visits. During these visits, GRETA may be assisted by specialists in specific fields.

5 GRETA shall prepare a draft report containing its analysis concerning the implementation of the provisions on which the evaluation is based, as well as its suggestions and proposals concerning the way in which the Party concerned may deal with the problems which have been identified. The draft report shall be transmitted for comments to the Party which undergoes the evaluation. Its comments are taken into account by GRETA when establishing its report.

6 On this basis, GRETA shall adopt its report and conclusions concerning the measures taken by the Party concerned to implement the provisions of the present Convention. This report and conclusions shall be sent to the Party concerned and to the Committee of the Parties. The report and conclusions of GRETA shall be made public as from their adoption, together with eventual comments by the Party concerned.

7 Without prejudice to the procedure of paragraphs 1 to 6 of this article, the Committee of the Parties may adopt, on the basis of

perusteella tälle osapuolelle osoitettuja suosituksia, jotka (a) koskevat GRETA:n päätelmien täytäntöön panemiseksi toteutettavia toimia ja joissa tarvittaessa asetetaan määräaika, johon mennessä niiden täytäntöönpanosta on tiedotettava, ja jotka (b) on tarkoitettu edistämään yhteistyötä kyseisen osapuolen kanssa tämän yleissopimuksen asianmukaiseksi täytäntöön panemiseksi.

## **VIII luku – Suhde muihin kansainvälisiin asiakirjoihin**

### **39 artikla – Suhde kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen lisäpöytäkirjaan ihmiskaupan, erityisesti naisten ja lasten kaupan ehkäisemisestä, torjumisesta ja rankaisemisesta**

Tämä yleissopimus ei vaikuta niihin oikeuksiin ja velvoitteisiin, jotka perustuvat kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen lisäpöytäkirjaan ihmiskaupan, erityisesti naisten ja lasten kaupan ehkäisemisestä, torjumisesta ja rankaisemisesta, ja se on tarkoitettu tehostamaan lisäpöytäkirjalla määrättyä suojelua ja kehittämään lisäpöytäkirjan vaatimuksia.

### **40 artikla – Suhde muihin kansainvälisiin asiakirjoihin**

1. Tämä yleissopimus ei vaikuta niihin oikeuksiin ja velvoitteisiin, jotka perustuvat muihin kansainvälisiin asiakirjoihin, joiden osapuolina tämän yleissopimuksen osapuolet ovat tai joiden osapuoliksi ne tulevat ja jotka sisältävät määräyksiä tällä yleissopimuksella säännellyistä asioista ja joilla varmistetaan ihmiskaupan uhreille tehokkaampi suojelu ja apu.

2. Yleissopimuksen osapuolet voivat tehdä keskenään kahdenvälisiä tai monenvälisiä sopimuksia tässä yleissopimuksessa käsitellyistä asioista tarkoituksena täydentää tai tehostaa yleissopimuksen määräyksiä tai helpottaa niiden ilmaistujen periaatteiden soveltamista.

3. Osapuolet, jotka ovat Euroopan unionin jäseniä, soveltavat keskinäisissä suhteissaan Euroopan yhteisön ja Euroopan unionin mää-

the report and conclusions of GRETA, recommendations addressed to this Party (a) concerning the measures to be taken to implement the conclusions of GRETA, if necessary setting a date for submitting information on their implementation, and (b) aiming at promoting co-operation with that Party for the proper implementation of the present Convention.

## **Chapter VIII – Relationship with other international instruments**

### **Article 39 – Relationship with the Protocol to prevent, suppress and punish trafficking in persons, especially women and children, supplementing the United Nations Convention against transnational organised crime**

This Convention shall not affect the rights and obligations derived from the provisions of the Protocol to prevent, suppress and punish trafficking in persons, especially women and children, supplementing the United Nations Convention against transnational organised crime, and is intended to enhance the protection afforded by it and develop the standards contained therein.

### **Article 40 – Relationship with other international instruments**

1 This Convention shall not affect the rights and obligations derived from other international instruments to which Parties to the present Convention are Parties or shall become Parties and which contain provisions on matters governed by this Convention and which ensure greater protection and assistance for victims of trafficking.

2 The Parties to the Convention may conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with in this Convention, for purposes of supplementing or strengthening its provisions or facilitating the application of the principles embodied in it.

3 Parties which are members of the European Union shall, in their mutual relations, apply Community and European Union rules

räyksiä, jos kyseisestä aiheesta on annettu kyseisessä tapauksessa sovellettavia Euroopan yhteisön tai Euroopan unionin määräyksiä, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän yleissopimuksen tarkoitusta ja päämäärää tai sen täysimittaista soveltamista muiden osapuolten kanssa.

4. Mikään tässä yleissopimuksessa ei vaikuta kansainväliseen oikeuteen perustuviin valtioiden ja luonnollisten henkilöiden oikeuksiin, velvoitteisiin ja vastuisiin, mukaan lukien kansainvälinen humanitaarinen oikeus ja ihmisoikeuksia koskeva kansainvälinen oikeus sekä tapauksen mukaan erityisesti vuoden 1951 pakolaisten oikeusasemaa koskeva yleissopimus ja vuoden 1967 pakolaisten oikeusasemaa koskeva pöytäkirja ja siihen sisältyvä palauttamiskiellon periaate.

## IX luku – Yleissopimuksen muuttaminen

### 41 artikla – Muutokset

1. Osapuolen esittämä ehdotus tämän yleissopimuksen muuttamiseksi annetaan tiedoksi Euroopan neuvoston pääsihteerille, joka toimittaa ehdotuksen Euroopan neuvoston jäsenvaltioille sekä yleissopimuksen allekirjoittajille ja osapuolina oleville valtioille, Euroopan yhteisölle, niille valtioille, jotka on kutsuttu allekirjoittamaan tämä yleissopimus 42 artiklan määräysten mukaisesti, ja niille valtioille, jotka on kutsuttu liittymään tähän yleissopimukseen 43 artiklan määräysten mukaisesti.

2. Osapuolen ehdottama muutos annetaan tiedoksi GRETA:lle, joka toimittaa ministerikomitealle lausuntonsa ehdotetusta muutoksesta.

3. Ministerikomitea käsittelee ehdotetun muutoksen ja GRETA:n antaman lausunnon, ja se voi hyväksyä muutoksen kuultuaan tämän yleissopimuksen osapuolia ja saatuaan niiden yksimielisen suostumuksen.

4. Ministerikomitean tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti hyväksymän muutoksen teksti toimitetaan osapuolille hyväksyttäväksi.

5. Tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti hyväksytty muutos tulee voimaan seuraavan

in so far as there are Community or European Union rules governing the particular subject concerned and applicable to the specific case, without prejudice to the object and purpose of the present Convention and without prejudice to its full application with other Parties.

4 Nothing in this Convention shall affect the rights, obligations and responsibilities of States and individuals under international law, including international humanitarian law and international human rights law and, in particular, where applicable, the 1951 Convention and the 1967 Protocol relating to the Status of Refugees and the principle of *non-refoulement* as contained therein.

## Chapter IX – Amendments to the Convention

### Article 41 – Amendments

1 Any proposal for an amendment to this Convention presented by a Party shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by him or her to the member States of the Council of Europe, any signatory, any State Party, the European Community, to any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 42 and to any State invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 43.

2 Any amendment proposed by a Party shall be communicated to GRETA, which shall submit to the Committee of Ministers its opinion on that proposed amendment.

3 The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and the opinion submitted by GRETA and, following consultation of the Parties to this Convention and after obtaining their unanimous consent, may adopt the amendment.

4 The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.

5 Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall enter

kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kuukausi päivästä, jona kaikki osapuolet ovat ilmoittaneet pääsihteerille hyväksyneensä muutoksen.

into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which all Parties have informed the Secretary General that they have accepted it.

## **X luku – Loppulausekkeet**

### **42 artikla – Allekirjoittaminen ja voimaantulo**

1. Tämä yleissopimus on avoinna allekirjoittamista varten Euroopan neuvoston jäsenvaltioille, sen laadintaan osallistuneille valtioille, jotka eivät ole Euroopan neuvoston jäseniä, sekä Euroopan yhteisölle.

2. Tämä yleissopimus on ratifioitava tai hyväksyttävä. Ratifioimis- tai hyväksymiskirjat talletetaan Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan.

3. Tämä yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona kymmenen allekirjoittajaa, mukaan lukien vähintään kahdeksan Euroopan neuvoston jäsenvaltiota, on edellisen kohdan määräysten mukaisesti ilmaissut suostuvansa siihen, että yleissopimus sitoo niitä.

4. Jos 1 kohdassa mainittu valtio tai Euroopan yhteisö ilmaisee myöhemmin suostuvansa siihen, että tämä yleissopimus sitoo sitä, yleissopimus tulee sen osalta voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona se talletti ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa.

### **43 artikla – Liittyminen yleissopimukseen**

1. Tämän yleissopimuksen tultua voimaan Euroopan neuvoston ministerikomitea voi yleissopimuksen osapuolia kuultuaan ja niiden yksimielisen suostumuksen saatuaan sekä päätettyään asiasta Euroopan neuvoston perussäännön 20 artiklan d alakohdassa määrätyllä enemmistöllä kutsua valtion, joka ei ole Euroopan neuvoston jäsen eikä ole osallistunut yleissopimuksen laadintaan, liittymään yleissopimukseen, jos niiden osapuolten edustajat, joilla on oikeus olla edustettuina ministerikomiteassa, ovat äänestäneet asiasta

## **Chapter X – Final clauses**

### **Article 42 – Signature and entry into force**

1 This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe, the non member States which have participated in its elaboration and the European Community.

2 This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

3 This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which 10 Signatories, including at least 8 member States of the Council of Europe, have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of the preceding paragraph.

4 In respect of any State mentioned in paragraph 1 or the European Community, which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

### **Article 43 – Accession to the Convention**

1 After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may, after consultation of the Parties to this Convention and obtaining their unanimous consent, invite any non-member State of the Council of Europe, which has not participated in the elaboration of the Convention, to accede to this Convention by a decision taken by the majority provided for in Article 20 d. of the Statute of the Council of Europe, and by unanimous vote of the representatives of the Contracting States

yksimielisesti.

2. Yleissopimukseen liittyvän valtion osalta yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona liittymiskirja on talletettu Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan.

#### **44 artikla – Alueellinen soveltaminen**

1. Valtio tai Euroopan yhteisö voi allekirjoittaessaan tämän yleissopimuksen tai tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa täsmentää alueen tai alueet, joihin tätä yleissopimusta sovelletaan.

2. Osapuoli voi milloin tahansa myöhemmin Euroopan neuvoston pääsihteerille osoittamallaan ilmoituksella saattaa tämän yleissopimuksen sovellettavaksi myös muuhun, ilmoituksessa määritellyyn alueeseen, jonka kansainvälisistä suhteista se vastaa tai jonka puolesta sillä on valtuudet tehdä sitoumuksia. Tällaisen alueen osalta yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona pääsihteeri on vastaanottanut ilmoituksen.

3. Edellä olevien kahden kohdan mukaisesti annettu ilmoitus voidaan peruuttaa ilmoituksessa määritellyn alueen osalta Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitettavalla ilmoituksella. Peruutus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona pääsihteeri on ottanut ilmoituksen vastaan.

#### **45 artikla – Varaumat**

Tämän yleissopimuksen määräyksiin ei voi tehdä varauksia, lukuun ottamatta 31 artiklan 2 kohdan mukaista varauksia.

#### **46 artikla – Irtisanominen**

1. Osapuoli voi milloin tahansa irtisanoa tämän yleissopimuksen Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitetulla ilmoituksella.

entitled to sit on the Committee of Ministers.

2 In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

#### **Article 44 – Territorial application**

1 Any State or the European Community may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2 Any Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

#### **Article 45 – Reservations**

No reservation may be made in respect of any provision of this Convention, with the exception of the reservation of Article 31, paragraph 2.

#### **Article 46 – Denunciation**

1 Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Irtisanominen tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona pääsihteeri on ottanut ilmoituksen vastaan.

2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

#### 47 artikla – Ilmoitukset

Euroopan neuvoston pääsihteeri ilmoittaa Euroopan neuvoston jäsenvaltioille, allekirjoittajavaltioille, osapuolina oleville valtioille, Euroopan yhteisölle, valtioille, jotka on kutsuttu allekirjoittamaan tämä yleissopimus 42 artiklan määräysten mukaisesti, ja valtioille, jotka on kutsuttu liittymään tähän yleissopimukseen 43 artiklan määräysten mukaisesti,

- a) allekirjoituksista;
- b) ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisista;
- c) 42 ja 43 artiklan mukaisista tämän yleissopimuksen voimaantulopäivistä;
- d) 41 artiklan mukaisesti hyväksytyistä muutoksista ja näiden muutosten voimaantulopäivistä;
- e) 46 artiklan määräysten mukaisista irtisanomisista;
- f) tähän yleissopimukseen liittyvistä teoista, ilmoituksista tai tiedoksiannoista;
- g) 45 artiklan mukaisesti tehdyistä varauksista.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Varsovassa 16 päivänä toukokuuta 2005 yhtenä englannin- ja ranskankielisenä kappaleena, jonka molemmat tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset ja joka talletetaan Euroopan neuvoston arkistoon. Euroopan neuvoston pääsihteeri toimittaa yleissopimuksen oikeaksi todistetut jäljennökset kaikille Euroopan neuvoston jäsenvaltioille, yleissopimuksen laadintaan osallistuneille valtioille, jotka eivät ole Euroopan neuvoston jäseniä, Euroopan yhteisölle ja valtioille, jotka on kutsuttu liittymään tähän yleissopimukseen.

#### Article 47 – Notification

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, any State signatory, any State Party, the European Community, to any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 42 and to any State invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 43 of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 42 and 43;
- d any amendment adopted in accordance with Article 41 and the date on which such an amendment enters into force;
- e any denunciation made in pursuance of the provisions of Article 46;
- f any other act, notification or communication relating to this Convention
- g any reservation made under Article 45.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Warsaw, this 16<sup>th</sup> day of May 2005, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, to the European Community and to any State invited to accede to this Convention.